

Xa-cha-ri

Kêu Gọi Ăn Năn

¹ Vào tháng tám năm thứ hai triều Vua Đa-ri-út, Tiên tri Xa-cha-ri, con Bê-rê-kia, cháu Y-đô, nhận được sứ điệp của Chúa Hằng Hữu như sau:

² “Chúa Hằng Hữu giận tổ tiên các ngươi lắm; ³ vì vậy hãy nói cho chúng dân nghe: ‘Đây là lời của Chúa Hằng Hữu Vạn Quân: Nếu các ngươi quay về với Ta, Ta sẽ trở lại cùng các ngươi, Chúa Hằng Hữu Vạn Quân phán vậy.’ ⁴ Đừng như tổ tiên các ngươi không lắng nghe hay để ý những điều các tiên tri đã nói với họ: ‘Đây là lời Chúa Hằng Hữu Vạn Quân phán: Hãy từ bỏ đường ác, và chấm dứt những việc làm gian ác.’”

⁵ Tổ tiên các ngươi đâu cả rồi? Còn các tiên tri nữa, họ có sống mãi sao? ⁶ Tuy nhiên lời Ta, luật lệ Ta truyền cho các tiên tri, cuối cùng đã chinh phục lòng tổ tiên các ngươi. Họ ăn năn và nói: ‘Chúa Hằng Hữu Vạn Quân đã xử chúng tôi đúng như Ngài bảo trước, trừng phạt những điều ác chúng tôi làm, những đường tà chúng tôi theo.’”

Một Người Giữa Đám Cây Sung

⁷ Ngày hai mươi bốn tháng mười một, tháng Sê-bát, năm thứ hai triều Vua Đa-ri-út, Tiên tri Xa-cha-ri, con Bê-rê-kia, cháu Y-đô, lại nhận được sứ điệp của Chúa Hằng Hữu.

⁸ Đêm ấy, tôi thấy một người cưỡi ngựa hồng đứng giữa đám cây sim trong một thung lũng hẹp. Đứng sau người ấy có nhiều ngựa hồng, ngựa nâu, và ngựa trắng. ⁹ Tôi hỏi thiên sứ đang nói chuyện với tôi: “Thưa ngài, những cảnh này có nghĩa gì?”

Thiên sứ đáp: “Tôi sẽ cho ông biết.”

¹⁰ Rồi người đứng giữa đám cây sim, tức thiên sứ của Chúa Hằng Hữu, lên tiếng đáp lời tôi: “Chúa Hằng Hữu sai những người này đi khắp đất.”

¹¹ Những người cưỡi ngựa báo với thiên sứ của Chúa Hằng Hữu: “Chúng tôi đã đi khắp đất, mọi nơi đều bình an.”

¹² Nghe thế, thiên sứ của Chúa Hằng Hữu cầu nguyện: “Lạy Chúa Hằng Hữu Vạn Quân, bảy mươi năm qua, cơn giận của Chúa Hằng Hữu đã trừng phạt Giê-ru-sa-lem và các thành Giu-đa. Đến bao giờ Chúa Hằng Hữu mới thương xót các thành ấy?” ¹³ Chúa Hằng Hữu dùng lời từ tốn an ủi thiên sứ đang nói chuyện với tôi.

¹⁴ Thiên sứ bảo tôi: “Hãy công bố những lời này: ‘Đây là điều Chúa Hằng Hữu Vạn Quân phán: Khi thấy hoàn cảnh của Giê-ru-sa-lem và Núi Si-ôn, Ta giận* lắm. ¹⁵ Ta giận vì những dân tộc ngoại đạo đang sống an ổn, vì trong khi Ta chỉ hơi giận dân Ta thì các dân tộc ngoại đạo đã ra tay vượt quá ý định của Ta.’

¹⁶ ‘Cho nên, đây là điều Chúa Hằng Hữu phán: Ta sẽ trở lại với Giê-ru-sa-lem với lòng thương

* **1:14** Nt ghen

xót. Đền Thờ Ta sẽ được xây lại, Chúa Hằng Hữu Vạn Quân phán, và dây chuẩn mực sẽ giăng trên thành Giê-ru-sa-lem.’

¹⁷ Hãy công bố tiếp: Đây là điều Chúa Hằng Hữu Vạn Quân phán: ‘Các thành của Ít-ra-ên sẽ lại thịnh vượng như xưa, Chúa Hằng Hữu sẽ vỗ về Si-ôn, vì một lần nữa, Ngài chọn Giê-ru-sa-lem.’ ”

Bốn Sừng và Bốn Thợ Rèn

¹⁸ Tôi nhìn lên, thấy có bốn cái sừng. ¹⁹ Tôi hỏi thiên sứ đang nói chuyện với tôi: “Những sừng ấy là gì?”

Thiên sứ đáp: “Đó là những sừng đã làm cho Giu-đa, Ít-ra-ên, và Giê-ru-sa-lem tan tác.”

²⁰ Chúa Hằng Hữu cho tôi thấy bốn người thợ rèn. ²¹ Tôi hỏi: “Những người này đến làm gì?”

Thiên sứ đáp: “Họ đến đánh các sừng đã làm cho Giu-đa tan tác, để chúng không ngóc đầu lên được. Họ sẽ ném sừng của các nước ngoại đạo ấy xuống đất.”

2

Tương Lai Thịnh Vượng của Giê-ru-sa-lem

¹ Tôi nhìn lên thấy một người cầm thước dây trong tay. ² Tôi hỏi người ấy: “Ông đi đâu đó?”

Người ấy đáp: “Đi đo chiều dài và chiều ngang của thành Giê-ru-sa-lem.”

³ Thiên sứ đang nói chuyện với tôi đi tới gặp một thiên sứ khác. Thiên sứ này bảo thiên sứ đầu tiên: ⁴ “Chạy đi nói với người trẻ tuổi ấy như sau: ‘Giê-ru-sa-lem sẽ như làng mạc không

có thành bao bọc, vì số dân và súc vật đông quá, không chứa hết. ⁵ Nhưng Chúa Hằng Hữu sẽ là một bức tường lửa bao bọc Giê-ru-sa-lem; Ngài là vinh quang của thành!’ ”

Người Lưu Đày Được Kêu Gọi Trở Về

⁶ Chúa Hằng Hữu phán: “Hãy mau chạy! Mau trốn khỏi phương bắc, nơi Ta đã rải các con ra theo gió bốn phương trời. ⁷ Hãy mau chạy, hỡi dân chúng tại Si-ôn, là những người lưu đày đang sống tại Ba-by-lôn!”

⁸ Sau khi bày tỏ vinh quang, Chúa Hằng Hữu Vạn Quân sai tôi đến những quốc gia đã cướp bóc anh em. Vì Chúa phán: “Ai đụng đến các người tức đụng đến con người mắt Ngài. ⁹ Ta sẽ ra tay trừng trị các nước ấy. Hàng đầy tớ sẽ đứng lên bóc lột chủ.” Lúc ấy, anh em sẽ biết chính Chúa Hằng Hữu Vạn Quân đã sai tôi.

¹⁰ Chúa Hằng Hữu phán: “Con gái Si-ôn ơi, ca hát vui mừng đi. Vì Ta đến, ở giữa các người. ¹¹ Ngày ấy, nhiều quốc gia sẽ trở về với Chúa Hằng Hữu, và họ cũng được làm dân Ta. Ta sẽ ở giữa các người, và các người sẽ biết chính Chúa Hằng Hữu Vạn Quân đã sai Ta đến. ¹² Giu-đa sẽ là phần cơ nghiệp của Chúa Hằng Hữu trong đất thánh, vì một lần nữa, Ngài sẽ chọn Giê-ru-sa-lem. ¹³ Toàn nhân loại hãy yên lặng trước Chúa Hằng Hữu, vì Ngài vừa thức dậy từ cung thánh.”

3

Thanh Tấu cho Thầy Thượng Tế

¹ Chúa cho tôi thấy thầy thượng tế Giô-sua đang đứng trước thiên sứ của Chúa Hằng Hữu, có Sa-tan đứng bên phải buộc tội người. ² Chúa Hằng Hữu phán với Sa-tan: “Chúa Hằng Hữu khiển trách ngươi! Chúa Hằng Hữu—Đấng chọn Giê-ru-sa-lem—quở trách ngươi! Người này chỉ như củi đang cháy dở, được gắp ra từ đám lửa mà thôi.”

³ Khi đứng trước mặt thiên sứ của Chúa Hằng Hữu, Giô-sua mặc một chiếc áo bẩn. ⁴ Thiên sứ Chúa Hằng Hữu phán bảo các thiên sứ đứng quanh: “Cởi áo bẩn của người ra.” Quay sang Giô-sua, thiên sứ nói: “Thấy không, Ta cất tội con đi, mặc áo tốt đẹp cho con.”

⁵ Lúc ấy, tôi lên tiếng: “Xin Chúa bảo họ đội cho người một vành khăn sạch nữa.” Vậy, họ đội khăn sạch, mặc áo mới cho người.

⁶ Thiên sứ của Chúa Hằng Hữu chỉ thị cho Giô-sua: ⁷ “Đây là điều Chúa Hằng Hữu Vạn Quân phán: ‘Nếu con theo đường lối Ta, tuân giữ huấn lệnh Ta, con sẽ được cai quản nhà Ta, giữ sân Ta, và Ta sẽ cho con đi lại giữa các thiên sứ đứng đầu Ta đây.’

⁸ Hãy lắng nghe Ta, hỡi thầy thượng tế Giô-sua, và các bạn ngồi trước mặt con, những người mang điềm lạnh, hãy nghe lời Ta đây: Ta sẽ đem Đây Tớ Ta là Chồi Nhánh đến. ⁹ Ta sẽ khắc chữ trên khối đá bầy mặt Ta đã đặt trước mặt con, Giô-sua, và trong chỉ một ngày, Ta sẽ cất tội lỗi khỏi đất này,’ Chúa Hằng Hữu Vạn Quân phán vậy.

¹⁰ Trong ngày ấy, Chúa Hằng Hữu Vạn Quân phán, mọi người sẽ có dịp mời anh em láng giềng đến thăm cùng nhau ngồi dưới cây nho, và gặt vả trong vườn.”

4

Chân Đèn và Hai Cây Ô-liu

¹ Thiên sứ nói chuyện với tôi trước đây đến làm cho tôi tỉnh lại, như đánh thức một người đang ngủ vậy. ² Thiên sứ hỏi: “Ông thấy gì?”

Tôi đáp: “Tôi thấy một chân đèn bằng vàng, bên trên có một bình dầu. Chung quanh bình là bảy cái ống dẫn dầu xuống bảy ngọn đèn. ³ Hai bên bình dầu có hai cây ô-liu, một cây bên phải, một cây bên trái.” ⁴ Tôi hỏi: “Ý nghĩa của điềm này là gì, thưa ông?”

⁵ Thiên sứ hỏi lại tôi: “Ông không hiểu sao?”

Tôi đáp: “Thưa không.”

⁶ Thiên sứ nói: “Đây là lời Chúa Hằng Hữu truyền cho Xô-rô-ba-bên: ‘Không bởi quyền thế hay năng lực, nhưng bởi Thần Ta,’ Chúa Hằng Hữu Vạn Quân phán vậy. ⁷ Trước mặt Xô-rô-ba-bên, dù núi cao cũng được san phẳng thành đồng bằng. Người sẽ đặt viên đá cuối cùng của Đền Thờ giữa tiếng hò reo: ‘Nhờ Đức Chúa Trời ban ơn phước! Nhờ Đức Chúa Trời ban ơn phước!’ ”

⁸ Tôi còn nhận được sứ điệp này từ Chúa Hằng Hữu: ⁹ “Tay Xô-rô-ba-bên đặt móng Đền Thờ này, tay ấy sẽ hoàn tất công tác. Và người sẽ

biết rằng sứ điệp này đến từ Chúa Hằng Hữu Vạn Quân. ¹⁰ Ai dám coi thường những việc nhỏ thực hiện trong ngày khởi công? Người ta sẽ vui mừng khi thấy Xô-rô-ba-bên cầm dây chì trong tay.”

(Vì bảy ngọn đèn là mắt của Chúa Hằng Hữu soi xét khắp đất, trông thấy tất cả.)

¹¹ Tôi hỏi thiên sứ: “Hai cây ô-liu ở hai bên chân đèn, ¹² và về hai cành ô-liu đổ dầu vào bình vàng qua hai ống dẫn bằng vàng có ý nghĩa gì?”

¹³ Thiên sứ hỏi lại tôi: “Ông không hiểu sao?” Tôi đáp: “Thưa không.”

¹⁴ Thiên sứ nói với tôi: “Đó là hai người được xúc dầu, phục vụ Chúa Hằng Hữu dưới đất.”

5

Cuộn Sách Bay

¹ Tôi nhìn lên, thấy một cuộn sách bay trên không. ² Thiên sứ hỏi tôi: “Ông thấy gì?”

Tôi đáp: “Một cuộn sách đang bay, bề dài sách ấy 9 mét và bề ngang 4,5 mét.*”

³ Thiên sứ nói: “Sách này chứa lời nguyện rửa, bay ra khắp mặt đất. Vì chiếu theo sách ấy, ai trộm cắp phải bị xử tử, ai thề dối cũng bị xử tử.

⁴ Đây là điều Chúa Hằng Hữu Vạn Quân phán: ‘Lời nguyện rửa này sẽ vào nhà kẻ trộm, nhà của người nhân danh Ta thề dối, tiêu hủy nhà họ, cả cây lẫn đá.’ ”

Người Phụ Nữ trong Thúng

* 5:2 Nt 20 cubits dài và 10 cubits rộng

⁵ Một lúc sau, thiên sứ bước tới, bảo tôi: “Nhìn lên xem. Có vật gì đang tiến tới đó?”

⁶ Tôi hỏi: “Vật gì thế?”

Thiên sứ đáp: “Một cái thúng† chứa đầy tội lỗi dân trên đất.”

⁷ Bỗng nhiên, cái nắp thúng bằng chì lật ra, tôi thấy có một phụ nữ ngồi trong thúng. ⁸ Thiên sứ nói: “Nó tượng trưng cho sự đồi bại, độc ác.” Và thiên sứ đẩy người phụ nữ vào trong thúng, đẩy nắp lại.

⁹ Tôi nhìn lên, lần này thấy có hai người phụ nữ bay đến, có cánh như cánh cò. Họ bưng thùng, bay lên, lơ lửng giữa trời đất.

¹⁰ Tôi hỏi thiên sứ: “Họ đem thúng đi đâu?”

¹¹ Thiên sứ đáp: “Đi qua xứ Ba-by-lôn.‡ Họ sẽ cất một cái nhà tại đó. Khi cất xong, cái thúng sẽ được đặt xuống, đúng chỗ của nó.”

6

Bốn Cỗ Xe

¹ Tôi nhìn lên, thấy có bốn cỗ xe từ giữa hai ngọn núi đi ra. Các núi ấy bằng đồng. ² Xe thứ nhất có những ngựa hồng kéo, xe thứ hai ngựa đen, ³ xe thứ ba ngựa trắng, và xe thứ tư ngựa đốm xám. ⁴ Tôi hỏi thiên sứ: “Xin Ngài cho biết ý nghĩa.”

⁵ Thiên sứ đáp: “Đó là bốn thần linh trên trời. Họ là những vị đứng hầu trước mặt Chúa của toàn thể gian, và nay được sai đi. ⁶ Cỗ xe do ngựa

† 5:6 Nt 1 ê-pha, dụng cụ đo lường, khoảng 22 lít ‡ 5:11 Đất Si-nê-a

đen kéo đi về phương bắc, cỗ xe ngựa trắng kéo đi về hướng tây, và cỗ xe ngựa đốm xám kéo đi về phương nam.”

⁷ Khi kéo ra, đoàn ngựa nôn nóng chỉ muốn phóng đi ngay. Chúa Hằng Hữu phán: “Hãy đi và tuần tra khắp đất.” Đoàn ngựa cất vó phóng đi, qua lại khắp nơi.

⁸ Chúa gọi tôi, Ngài phán: “Những người đi về xứ bắc làm cho Thần Linh Ta nghỉ ngơi tại đó rồi.”

Đội Vương Miện cho Giô-sua

⁹ Chúa Hằng Hữu phán bảo tôi: ¹⁰ “Hiên-đai, Tô-bi-gia, và Giê-đa-gia, là những người đi đày từ Ba-by-lôn, về sẽ đem vàng bạc đến dâng. Ngay hôm ấy, sau khi nhận lễ vật, người phải đến nhà Giô-si-a, con Sô-phô-ni, ¹¹ dùng vàng bạc làm thành vương miện, đem đội lên đầu thầy thượng tế Giô-sua, con Giô-xa-đác. ¹² Hãy nói với người như sau: ‘Đây là điều Chúa Hằng Hữu Vạn Quân phán: Một người tên là Chồi Nhánh mọc ra từ chỗ mình sẽ cất Đền Thờ Chúa Hằng Hữu. ¹³ Phải, Người sẽ xây Đền Thờ Chúa Hằng Hữu. Người sẽ được tôn trọng, ngồi cai trị trên ngai, đồng thời làm Vua và Thầy Tế Lễ. Sự hòa hợp giữa hai chức vị sẽ tuyệt hảo.’

¹⁴ Vương miện sẽ được giữ lại trong Đền Thờ Chúa Hằng Hữu để nhớ đến Hiên-đai, Tô-bi-gia, Giê-đa-gia, và Giô-si-a, con Sô-phô-ni.”

¹⁵ Dân chúng từ những nơi xa sẽ đến lo giúp việc xây cất Đền Thờ Chúa Hằng Hữu. Khi ấy,

anh chị em sẽ biết chính Chúa Hằng Hữu Vạn Quân đã sai tôi truyền sứ điệp này. Nếu anh chị em cần trọng tuân hành mệnh lệnh Chúa Hằng Hữu, Đức Chúa Trời mình, thì những điều này sẽ được ứng nghiệm.

7

Câu Hỏi

¹ Năm thứ tư đời Vua Đa-ri-út, vào ngày bốn tháng chín, tức tháng Kít-lêu, Xa-cha-ri lại nhận được một sứ điệp nữa từ Chúa Hằng Hữu. ² Lúc ấy, người thành Bê-tên sai một phái đoàn do Sa-rê-sê và Rê-ghem Mê-léc hướng dẫn đến Đền Thờ cầu xin Chúa Hằng Hữu gia ân huệ. ³ Đồng thời để hỏi các tiên tri và các thầy tế lễ trong Đền Thờ của Chúa Hằng Hữu Vạn Quân: “Chúng tôi có nên tiếp tục kiêng ăn, khóc lóc trong tháng năm như chúng tôi vẫn thường làm không?”

⁴ Chúa Hằng Hữu Vạn Quân truyền sứ điệp này cho tôi: ⁵ “Hãy nói với mọi người và các thầy tế lễ như sau: ‘Khi các ngươi kiêng ăn, khóc lóc vào tháng năm, tháng bảy, trong suốt bảy mươi năm, có phải các ngươi thật sự vì Ta mà kiêng ăn không? ⁶ Còn khi các ngươi ăn uống, không phải các ngươi đã vì mình mà ăn uống hay sao? ⁷ Các tiên tri của Chúa Hằng Hữu thời xưa đã cảnh cáo các ngươi điều đó, ngay trong khi Giê-ru-sa-lem, các thành phụ cận, đất miền nam, và miền đồng bằng còn được thịnh vượng, đông dân cư.’ ”

⁸ Sau đó, Chúa Hằng Hữu truyền sứ điệp này cho Xa-cha-ri: ⁹ “Đây là điều Chúa Hằng Hữu Vạn Quân phán: Phải xét xử công bằng, nhân từ và độ lượng với anh chị em mình. ¹⁰ Đừng áp bức người góa bụa, mồ côi, ngoại kiều, người nghèo nàn, và không được mưu hại anh chị em mình.

¹¹ Nhưng tổ tiên các người không vâng lời, cứ bước bình quay lưng, bịt tai để khỏi nghe lời Ta. ¹² Họ giữ lòng sắt đá để khỏi nghe theo luật pháp và lời Chúa Hằng Hữu do các tiên tri đòi xưa truyền lại—các tiên tri này được Thần Linh của Ngài sai bảo. Vì thế, cơn thịnh nộ của Chúa Hằng Hữu Vạn Quân trút lên họ.

¹³ Khi Ta kêu gọi, họ không lắng tai nghe; nên khi họ kêu cầu, Ta cũng không lắng tai nghe, Chúa Hằng Hữu Vạn Quân phán. ¹⁴ Họ bị Ta rải ra khắp các nước xa lạ như bị gió lốc cuốn đi. Đất họ thành ra hoang vu, không một bóng người. Đất lành này trở nên một vùng quạnh hiu.”

8

Lời Hứa Phước Lành cho Giê-ru-sa-lem

¹ Chúa Hằng Hữu Vạn Quân lại truyền cho tôi một sứ điệp khác: ² “Đây là điều Chúa Hằng Hữu Vạn Quân phán: Ta nổi giận vì những việc xảy ra cho Núi Si-ôn, Ta nổi giận vì Giê-ru-sa-lem!

³ Chúa Hằng Hữu phán: Ta sẽ trở lại Núi Si-ôn, và Ta sẽ ngự trị giữa Giê-ru-sa-lem. Rồi Giê-ru-sa-lem sẽ được gọi là Thành Chân Lý; núi của

Chúa Hằng Hữu Vạn Quân sẽ được gọi là Núi Thánh.

⁴ Đây là điều Chúa Hằng Hữu Vạn Quân phán: Giê-ru-sa-lem sẽ lại thấy cảnh ông già bà cả chống gậy đi ngoài đường phố, ⁵ trẻ con chơi đùa khắp các ngã đường.

⁶ Đây là điều Chúa Hằng Hữu Vạn Quân phán: Việc này có thể là một điều kỳ lạ đối với các người, là những người còn sót lại; nhưng đối với Ta, đâu có lạ gì? Chúa Hằng Hữu Vạn Quân phán vậy.

⁷ Đây là điều Chúa Hằng Hữu Vạn Quân phán: Ta sẽ giải cứu dân Ta ở phương đông và phương tây, ⁸ đem họ về sống tại Giê-ru-sa-lem. Họ sẽ là dân Ta, và Ta là Đức Chúa Trời họ trong chân lý, công bằng.

⁹ Đây là điều Chúa Hằng Hữu Vạn Quân phán: Trong những ngày qua, các người đã nghe các tiên tri nói về ngày đặt nền Đền Thờ. Bây giờ là lúc các người bắt tay vào việc* xây cất Đền Thờ của Chúa Hằng Hữu. ¹⁰ Vì ngày trước, người cũng như thú vật không được trả tiền công, sự đi lại không an ninh, người láng giềng là kẻ thù.

¹¹ Nhưng ngày nay, đối với dân còn sót lại, Ta sẽ không xử họ như xưa nữa, Chúa Hằng Hữu Vạn Quân phán vậy. ¹² Vì Ta sẽ gieo rắc hòa bình giữa người. Những người còn sót sẽ được thịnh vượng. Nho sai trái, đất phì nhiêu vì đầm đầy sương móc. ¹³ Nhà Giu-đa và nhà Ít-ra-ên ơi, dân các nước khác từng dùng tên các người mỗi khi

* **8:9** Nt làm cho tay mình nên mạnh

nguyên rủa; nhưng từ nay, tên các người sẽ là một lời chúc phước. Đừng run sợ. Hãy mạnh mẽ và đứng lên xây dựng lại Đền Thờ!

¹⁴ Vì đây là điều Chúa Hằng Hữu Vạn Quân phán: Khi cha ông các người phạm tội làm Ta giận, Ta quyết định trừng phạt không thương xót, và Ta sẽ không đổi ý, Chúa Hằng Hữu Vạn Quân phán vậy. ¹⁵ Nhưng nay Ta quyết định ban phước lành cho Giê-ru-sa-lem và nhà Giu-đa. Đừng sợ! ¹⁶ Đây là những điều các người phải làm: Nói thật, xét xử công minh, và sống hòa bình. ¹⁷ Đừng mưu hại người khác và đừng thề, là những điều Ta ghét, Chúa Hằng Hữu phán vậy.”

¹⁸ Chúa Hằng Hữu Vạn Quân còn truyền cho tôi sứ điệp này: ¹⁹ “Đây là điều Chúa Hằng Hữu Vạn Quân phán: Cuộc kiêng ăn tháng tư, tháng năm, tháng bảy, và tháng mười sẽ được đổi thành những ngày lễ vui mừng, những mùa hân hoan của nhà Giu-đa. Vậy, các người phải yêu chuộng công lý và hòa bình.

²⁰ Đây là điều Chúa Hằng Hữu Vạn Quân phán: Dân các nước và các thành phố khắp thế giới sẽ đến Giê-ru-sa-lem. ²¹ Dân thành này sẽ đi đến gặp dân thành khác: ‘Hãy cùng chúng tôi đến Giê-ru-sa-lem để cầu xin Chúa Hằng Hữu ban ơn lành cho chúng ta. Hãy cùng nhau thờ phượng Chúa Hằng Hữu Vạn Quân. Chính tôi cũng đi nữa.’ ²² Dân các nước hùng mạnh sẽ đến Giê-ru-sa-lem tìm cầu ơn lành của Chúa Hằng Hữu Vạn Quân.

²³ Đây là điều Chúa Hằng Hữu Vạn Quân phán: Trong ngày ấy, sẽ có mười người từ những nước khác, nói những ngôn ngữ khác trên thế giới sẽ nắm lấy áo một người Do Thái. Họ sẽ nài nỉ: 'Cho tôi đi với anh, vì tôi nghe nói rằng Đức Chúa Trời ở với anh.' "

9

Lời Phán Nghịch Cùng Kẻ Thù của Ít-ra-ên

¹ Chúa Hằng Hữu nguyên rửa đất Ha-đơ-rắc và Đa-mách, vì Chúa Hằng Hữu quan sát toàn thể nhân loại, cũng như Ngài quan sát các đại tộc Ít-ra-ên vậy.

² Lời nguyên rửa cho thành Ha-mát, gần Đa-mách, cùng thành Ty-rơ và Si-đôn, dù người thành ấy rất khôn ngoan.

³ Tuy Ty-rơ được phòng thủ kiên cố, có vàng bạc nhiều như bụi đất ngoài đường.

⁴ Nhưng Chúa sẽ tước đoạt hết tài sản của Ty-rơ, ném của cải nó xuống biển, và nó sẽ bị thiêu hủy.

⁵ Thành Ách-ca-lôn sẽ thấy Ty-rơ sụp đổ và chúng ngập đầy nỗi run sợ, Ga-xa sẽ buồn khổ, Éc-rôn cũng vậy, vì hy vọng đã tiêu tan. Vua Ga-xa sẽ bị giết, Ách-ca-lôn sẽ hoang vắng, không người ở.

⁶ Người ngoại quốc sẽ chiếm cứ Ách-đốt.

Ta sẽ diệt mỗi kiêu hãnh của người Phi-li-tin.
7 Ta sẽ lấy máu ra khỏi miệng chúng
và vật kinh tởm khỏi răng chúng.
Những người Phi-li-tin sống sót sẽ thuộc về Đức
Chúa Trời chúng ta,
và trở nên như trưởng tộc của Giu-đa.
Người Êc-rôn sẽ như người Giê-bu vậy.
8 Ta sẽ canh gác Đền Thờ Ta,
không cho địch quân xâm nhập.
Những kẻ áp bức sẽ không còn giày xéo dân Ta,
vì Ta để ý canh chừng.

Vua Của Si-ôn Đang Đến

9 Hãy mừng lên, con gái Si-ôn ơi!
Reo lên, con gái Giê-ru-sa-lem ơi!
Kìa, Vua người đến.
Chúa là Đấng công bằng, cứu giúp,
Ngài khiêm tốn và cưới một con lừa—
là một lừa con.
10 Ta sẽ hủy xe trận của Ép-ra-im
và ngựa chiến của Giê-ru-sa-lem.
Ta sẽ bẻ gãy cung của chúng trong chiến trận,
và Ngài sẽ ban hòa bình cho các nước.
Ngài sẽ cai trị suốt từ đại dương này đến đại
dương kia,
từ Sông Ơ-phơ-rát cho đến tận cùng đất.
11 Vì máu của giao ước Ta đã kết với các người,
Ta sẽ giải cứu những người bị giam trong hố
không nước.
12 Các tù nhân kia, chạy về đồn đi vì còn hy vọng!
Như Ta công bố hôm nay, các người sẽ được
gấp đôi.

- 13 Giu-đa như cung,
Ép-ra-im như tên của Ta,
con trai Si-ôn như kiếm Ta,
và Ta sử dụng người như gươm trong tay
một dũng sĩ. Ta sẽ vung gươm chống lại
Hy Lạp.
- 14 Chúa Hằng Hữu đi trước dân Ngài;
tên Ngài bay như chớp!
Chúa Hằng Hữu Chí Cao thổi kèn thúc quân,
Ngài tiến tới như gió lốc phương nam.
- 15 Chúa Hằng Hữu Vạn Quân bảo vệ dân Ngài,
họ sẽ tiêu hủy, giẫm nát quân địch.*
Họ sẽ uống máu địch như uống rượu.
Họ được đầy tràn như bát nước,
như góc bàn thờ đắm nước.
- 16 Ngày ấy, Chúa Hằng Hữu, Đức Chúa Trời của
họ, sẽ cứu giúp,
vì họ là bầy chiên được Ngài chăn giữ.
Trên đất Ngài, họ sẽ rục rỡ như ngọc trên
vương miện.
- 17 Ngày ấy mọi sự sẽ tốt lành đẹp để biết bao!
Thóc lúa, rượu nho nuôi dưỡng thanh niên
nam nữ nên người tuấn tú.

10

Chúa Hằng Hữu Sẽ Phục Hồi Dân Ngài

- ¹ Các người hãy cầu xin Chúa Hằng Hữu cho mưa
mùa xuân,
Ngài sẽ kéo mây dày đặc.

* 9:15 Nt đá dùng để bản ná

Và Ngài sẽ đổ mưa xuống dồi dào
cho mọi hoa cỏ sẽ mọc đầy đồng.

² Thân tượng chỉ lừa gạt,
thầy bói chỉ nói dối,
bịa đặt chiêm bao viễn vông.
Họ có an ủi được ai đâu?

Vì thế dân đi lạc lối như chiên;
họ phải chịu khốn khổ vì không người chăn
dắt.

³ “Ta giận những người chăn dân Ta vô cùng,
Ta sẽ trừng phạt họ.*

Bây giờ Chúa Hằng Hữu Vạn Quân sẽ đến
săn sóc Giu-đa là bầy chiên Ngài.

Ngài sẽ ban cho họ sức lực và vinh quang
như chiến mã oai phong.

⁴ Từ Giu-đa sẽ có một tảng đá móng,
một mẫu chốt,[†]
một cung trận,
và các nhà lãnh đạo.

⁵ Họ là những dũng sĩ giẫm nát quân thù trên
trận địa

như giẫm bùn ngoài đường phố.

Khi chiến đấu, Chúa Hằng Hữu ở bên họ,
ky binh của quân địch bị họ đánh tan tành.

⁶ Ta sẽ củng cố nhà Giu-đa, cứu nhà Giô-sép;
vì xót thương, Ta sẽ đem họ về.

Ta sẽ kể như họ chưa hề bị Ta từ bỏ,

* **10:3** Nt người Canh-đê, Ctd người lãnh đạo † **10:4** Nt cộc
đóng lều

vì Ta là Chúa Hằng Hữu, Đức Chúa Trời của họ. Ta sẽ đáp lời cầu xin của họ.

- 7 Người Ép-ra-im sẽ như dững sĩ,
lòng họ sẽ hân hoan như uống rượu nho.
Con cái họ thấy thế đều vui mừng;
họ sẽ hớn hở trong Chúa Hằng Hữu.
- 8 Ta sẽ thổi còi tập họp họ lại,
cho họ trở nên đông đảo như xưa,
vì Ta đã chuộc họ.
- 9 Dù Ta đã rải họ ra khắp các nước xa xôi,
nhưng họ sẽ nhớ đến Ta.
Họ sẽ trở về, đem theo tất cả con cái mình.
- 10 Ta sẽ đem họ về từ Ai Cập
và tập họp họ từ A-sy-ri.
Ta sẽ cho họ lập nghiệp lại trong xứ Ga-la-át và
Li-ban
cho đến khi họ sống chật đất.
- 11 Họ sẽ vượt qua biển khổ,
sóng dào sẽ dội xuống,
và nước sông Nin sẽ cạn khô,
sự kiêu hãnh của A-sy-ri bị đánh hạ,
vua Ai Cập mất quyền.
- 12 Ta sẽ cho họ cường thịnh trong Chúa Hằng
Hữu,
đi đâu họ cũng mang danh hiệu Ngài.
Ta, Chúa Hằng Hữu, phán vậy!”

11

- 1 Li-ban ơi, mở rộng cửa
cho lửa thiêu sạch vườn bá hương.
- 2 Khóc than đi cây trắc bá ơi, vì cây bá hương đã
ngã;

các cây tốt đẹp bị phá hủy.
 Than van đi các cây sồi ở Ba-san,
 vì rừng rậm bị đốn ngã rồi.

³ Lắng nghe tiếng khóc của người chăn chiên,
 vì cảnh huy hoàng đã trở nên tiêu điều.

Lắng nghe tiếng gào của sư tử tở,
 vì sự rục rở của Thung Lũng Giô-đan đã điêu tàn.

Người Chăn Tốt và Người Chăn Độc Ác

⁴ Đây là điều Chúa Hằng Hữu, Đức Chúa Trời tôi phán: “Hãy đi và chăn bầy chiên đã định đưa đến lò sát sinh. ⁵ Người mua chiên rồi đem giết đi, cho rằng mình vô tội. Người đem chiên đi bán nói: ‘Ngợi tôn Chúa Hằng Hữu! Giờ đây tôi giàu có rồi!’ Trong khi người chăn cũng chẳng xót thương gì đến chiên mình. ⁶ Cũng vậy, Ta không thương hại dân này nữa,” Chúa Hằng Hữu phán. “Ta sẽ để cho chúng sát hại lẫn nhau,* hoặc bị vua chúa của chúng sát hại đất lành sẽ biến ra hoang mạc. Ta sẽ không giải cứu chúng đâu.”

⁷ Như thế, tôi đi chăn bầy chiên đã ấn định cho lò sát sinh. Tôi dùng hai cây gậy, đặt tên cây này là Thanh Lịch, cây kia là Liên Hiệp. ⁸ Trong vòng một tháng, tôi loại trừ được ba người chăn.

Nhưng rồi tôi không chịu đựng được đàn chiên nữa, và chúng cũng chán ghét tôi. ⁹ Tôi bảo: “Ta không còn là người của chúng mà

* **11:6** Hay: người đồng loại, người láng giềng

nữa. Con nào chết, cứ chết đi. Con nào mất, cứ mất đi. Số còn lại ăn thịt nhau đi!”

10 Rồi tôi cầm cây gậy Thanh Lịch, bẻ làm đôi, chứng tỏ khế ước tôi kết với các nước nay bị hủy.

11 Những con chiên khốn khổ theo tôi nhận biết rằng việc này do Chúa Hằng Hữu.

12 Tôi nói: “Nếu anh em vui lòng, xin trả tiền công cho tôi; nếu không thì thôi cũng được.” Vậy, họ trả cho tôi ba mươi miếng bạc. †

13 Rồi Chúa Hằng Hữu phán với tôi: “Hãy lấy số bạc ấy, là số bạc chúng định giá cho Ta, mà ném cho thợ gốm.” Tôi đem ba mươi miếng bạc ấy ném cho người thợ gốm trong Đền Thờ của Chúa Hằng Hữu.

14 Sau đó, tôi bẻ gãy cây gậy Liên Hiệp, cắt đứt tình anh em giữa Giu-đa và Ít-ra-ên.

15 Chúa Hằng Hữu phán bảo tôi: “Hãy cầm lấy dụng cụ của một người chăn vô lương. 16 Vì Ta sẽ dấy lên cho đất này một người chăn không lưu tâm gì đến bầy chiên đang chết, không sờn sóc chiên con, không băng bó chiên bị thương, không cho chiên mạnh ăn, nhưng ăn thịt con nào béo tốt và xé cả móng nó ra.

17 Khốn cho người chăn vô lương,
là người bỏ mặc bầy mình!

Nó sẽ bị gươm đâm tay
và chọc thủng mắt phải.

Tay nó sẽ vô dụng,
và mắt nó sẽ mù hoàn toàn.”

† 11:12 Nt siếc-lơ

12

Giê-ru-sa-lem Sẽ Được Khôi Phục

¹ Đây là lời Chúa Hằng Hữu phán về Ít-ra-ên: “Chúa Hằng Hữu, Đấng giăng các tầng trời, lập nền trái đất, tạo linh hồn* con người, phán. ² Ta sẽ khiến Giê-ru-sa-lem thành một chén để làm các nước chung quanh kéo đến vây Giê-ru-sa-lem và Giu-đa bị quay cuồng điên đảo. ³ Ngày ấy, Ta sẽ làm cho Giê-ru-sa-lem thành một tảng đá, một gánh nặng nề cho các dân tộc. Các nước khắp thế giới cố gắng di chuyển tảng đá, nhưng họ phải mang thương tích nặng nề.

⁴ Ngày ấy, Ta sẽ làm cho ngựa hoảng sợ, người cưỡi điên cuồng. Ta sẽ chăm sóc nhà Giu-đa, và làm mù mắt ngựa quân thù. ⁵ Các gia tộc nhà Giu-đa sẽ tự nhủ: ‘Chúa Hằng Hữu Vạn Quân, Đức Chúa Trời chúng ta đã cho người dân Giê-ru-sa-lem được hùng mạnh.’

⁶ Ngày ấy, Ta sẽ làm cho các gia tộc nhà Giu-đa như lửa bên đống củi, như đuốc cháy bên bó lúa; họ sẽ thiêu hủy các dân tộc chung quanh, bên phải và bên trái, trong khi Giê-ru-sa-lem vẫn an toàn.

⁷ Chúa Hằng Hữu sẽ cứu các trại Giu-đa trước tiên, và như thế danh tiếng của dân thành Giê-ru-sa-lem và của dòng họ Đa-vít sẽ không trở hơn danh tiếng của Giu-đa. ⁸ Ngày ấy, Chúa Hằng Hữu sẽ bảo vệ người Giê-ru-sa-lem, cho người yếu nhất được mạnh như Đa-vít; cho nhà Đa-vít sẽ như thần, như thiên sứ của Chúa Hằng

* 12:1 Ctd tâm linh

Hữu đang đi trước họ! ⁹ Và ngày ấy Ta sẽ truy tìm để tiêu diệt tất cả các nước đã tấn công Giê-ru-sa-lem.

¹⁰ Ta sẽ đổ Thần ân sủng và cầu xin trên nhà Đa-vít và trên Giê-ru-sa-lem. Họ sẽ đứng nhìn Ta, là Đấng họ đã đâm, và sẽ khóc thương như người khóc con một, khóc đắng cay như khóc con đầu lòng. ¹¹ Cuộc than khóc tại Giê-ru-sa-lem ngày ấy cũng lớn như cuộc than khóc Ha-đát Rim-môn trong thung lũng Mê-gi-đô.

¹² Cả nước sẽ khóc than, gia tộc nào khóc than cho gia tộc ấy, vợ chồng trong gia tộc than khóc riêng. Gia tộc nhà Đa-vít riêng, gia tộc nhà Na-than riêng; ¹³ Gia tộc nhà Lê-vi riêng, gia tộc nhà Si-mê-i riêng. ¹⁴ Và mọi gia tộc còn lại, từng gia tộc riêng rẽ, vợ chồng trong gia tộc than khóc riêng.”

13

Rửa Sạch Tội Lỗi

¹ “Ngày ấy sẽ có một suối nước cho nhà Đa-vít, và người Giê-ru-sa-lem là suối để rửa sạch tội lỗi, như bản.”

² Chúa Hằng Hữu Vạn Quân phán: “Trong ngày ấy, tên của các thần tượng sẽ bị Ta xóa sạch khỏi đất này, không ai còn nhớ đến nữa. Tiên tri giả và uế linh cũng bị trừ diệt. ³ Nếu có ai còn giả nói tiên tri, cha mẹ ruột người ấy sẽ nói: ‘Con phải chết, vì con dám nhân danh Chúa Hằng Hữu để nói dối,’ rồi cha mẹ sẽ giết nó đi.

⁴ Ngày ấy, các tiên tri này sẽ hổ thẹn vì khải tượng mình thấy. Họ không còn mặc áo choàng bằng lông thú để giả dạng tiên tri nữa. ⁵ Họ sẽ nói: ‘Tôi không phải là tiên tri; tôi chỉ là nông phu. Vì ruộng nương vốn thuộc về tôi từ thuở bé.’ ⁶ Nếu có người hỏi: ‘Tại sao ông bị thương trên tay?’ Người sẽ đáp: ‘Đây là vết thương tôi bị tại nhà người bạn!’ ”

Bầy Chiên Chạy Tán Loạn

⁷ Chúa Hằng Hữu Vạn Quân phán:

“Lưỡi gươm ơi, hãy nổi dậy đánh người chăn của Ta,
đánh người bạn* Ta.

Đánh hạ người chăn,
cho bầy chiên chạy tán loạn,
Ta sẽ trở tay đánh những chiên con.

⁸ Hai phần ba dân số trong toàn xứ
sẽ diệt và chết,” Chúa Hằng Hữu phán.
“Nhưng một phần ba được sống sót.

⁹ Ta sẽ đem phần ba này qua lửa,
và khiến họ tinh sạch.
Ta sẽ luyện họ như luyện bạc,
thử họ như thử vàng.

Họ sẽ kêu cầu Danh Ta,
và Ta sẽ trả lời họ.

Ta sẽ nói: ‘Đây là dân Ta,’
và họ sẽ thưa: ‘Chúa Hằng Hữu là Đức Chúa
Trời chúng con.’ ”

* 13:7 Ctd người cộng tác

14

Chúa Hằng Hữu Cai Trị Khắp Đất

¹ Chú ý, vì ngày của Chúa Hằng Hữu sắp đến khi người ta phân chia những chiến lợi phẩm trước mặt các người. ² Chúa Hằng Hữu sẽ tập hợp các nước lại đánh Giê-ru-sa-lem. Thành sẽ bị chiếm, nhà bị cướp, phụ nữ bị hãm hiếp. Phân nửa dân trong thành bị bắt đi đày, nhưng những người còn sót sẽ được ở lại trong thành đã đổ nát.

³ Lúc ấy, Chúa Hằng Hữu sẽ xuất trận, đánh lại các nước ấy. ⁴ Trong ngày ấy, chân Ngài đứng trên Núi Ô-liu, về phía đông Giê-ru-sa-lem. Và Núi Ô-liu sẽ bị chẻ ra làm đôi, tạo nên một thung lũng lớn chạy dài từ đông sang tây. Nửa núi sẽ dời về phía bắc, và nửa kia dời về phía nam. ⁵ Người ta sẽ chạy trốn qua thung lũng của núi, vì thung lũng ấy chạy dài đến A-san. Người ta sẽ chạy trốn như trong cuộc động đất đời Vua Ô-xia, nước Giu-đa. Bấy giờ, Chúa Hằng Hữu, Đức Chúa Trời ta, sẽ đến, tất cả các thánh cùng đến với Ngài.

⁶ Ngày ấy sẽ không có ánh sáng; các nguồn sáng sẽ lu mờ. ⁷ Đó là một ngày chỉ có Chúa Hằng Hữu biết. Không phải ngày cũng không phải đêm, nhưng vào ban đêm sẽ có ánh sáng.

⁸ Vào ngày ấy, nước sống sẽ từ Giê-ru-sa-lem tuôn trào ra, nửa chảy về Biển Chết, nửa chảy ra Địa Trung Hải, chảy suốt mùa hạ lẫn mùa đông.

⁹ Chúa Hằng Hữu sẽ làm Vua khắp hoàn vũ. Vào ngày ấy, chỉ có duy một Chúa Hằng Hữu, và Danh Ngài là Danh duy nhất được thờ phượng.

¹⁰ Toàn lãnh thổ, từ Ghê-ba đến Rim-môn, phía nam Giê-ru-sa-lem, sẽ biến thành một đồng bằng. Còn Giê-ru-sa-lem vẫn duy trì vị trí trên cao, ranh giới chạy dài từ Cổng Bên-gia-min đến cổng cũ và Cổng Góc, rồi từ Tháp Ha-na-nên đến nhà ép rượu của vua. ¹¹ Người ta sẽ ở yên ổn trong Giê-ru-sa-lem, vì thành này không còn bị hủy phá nữa.

¹² Đây là tai họa Chúa Hằng Hữu sẽ giáng trên các dân tộc tranh chiến với Giê-ru-sa-lem: Khi họ đang đứng, thịt sẽ rữa ra, mắt sẽ mục ngay trong hốc mắt, lưỡi sẽ nát ra trong miệng. ¹³ Ngày ấy Chúa Hằng Hữu sẽ làm cho họ hoảng hốt, túm lấy tay anh em mình, người này đánh người kia. ¹⁴ Giu-đa sẽ chiến đấu tại Giê-ru-sa-lem, sẽ thu tóm của cải các nước lân cận gồm rất nhiều vàng, bạc, và áo xống. ¹⁵ Tai họa trên cũng giáng trên ngựa, la, lạc đà, lừa, và các thú vật khác trong trại của các dân ấy.

¹⁶ Về sau, những người sống sót của các nước ấy sẽ lên Giê-ru-sa-lem hằng năm để thờ lạy Vua là Chúa Hằng Hữu Vạn Quân và để dự Lễ Lều Tạm. ¹⁷ Nếu có dân tộc nào trên thế giới không lên Giê-ru-sa-lem thờ Vua là Chúa Hằng Hữu Vạn Quân, thì mưa sẽ không rơi xuống trên đất chúng. ¹⁸ Nếu người Ai Cập không lên thờ Vua, thì Chúa Hằng Hữu sẽ phạt, đất họ sẽ không có mưa, và họ sẽ chịu tai họa như tai họa các dân

tộc không lên dự lễ phải chịu. ¹⁹ Đây là hình phạt Ai Cập và các dân tộc khác sẽ phải chịu nếu không lên dự Lễ Lều Tạm.

²⁰ Ngày ấy, trên dây cương ngựa sẽ có khắc hàng chữ: THÁNH CHO CHÚA HẰNG HỮU. Nồi trong Đền Thờ sẽ thánh như bát trước bàn thờ.

²¹ Tất cả nồi niêu trong Giê-ru-sa-lem và Giu-đa đều sẽ biệt ra thánh cho Chúa Hằng Hữu Vạn Quân; và như thế người ta sẽ dùng các nồi để nấu sinh tế dâng lên Ngài. Không ai còn thấy con buôn* trong Đền Thờ của Chúa Hằng Hữu Vạn Quân.

* **14:21** Nt người Ca-na-an

Biblica® Thiên Ban Kinh Thánh Hiện Đại™
Vietnamese: Biblica® Thiên Ban Kinh Thánh Hiện
Đại™ (Bible)

copyright © 2015 Biblica, Inc.

Language: Tiếng Việt

Translation by: Biblica, Inc.

Biblica® Thiên Ban Kinh Thánh Hiện Đại™

Copyright © 1982, 1987, 1994, 2005, 2015 by Biblica, Inc.

Biblica® Open Vietnamese Contemporary Bible™

Copyright © 1982, 1987, 1994, 2005, 2015 by Biblica, Inc.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Thiên Ban Kinh Thánh Hiện Đại™

Copyright © 1982, 1987, 1994, 2005, 2015 by Biblica, Inc.

Biblica® Open Vietnamese Contemporary Bible™

Copyright © 1982, 1987, 1994, 2005, 2015 by Biblica, Inc.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/contact-us>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-04-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

653cd369-b5a5-59f3-bdc8-c5f5cbbaee8d